28980

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 61. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го БЕРЕЗНЯ 1948 — No. 61. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 16, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПОЧАЛАСЯ КОНТРОЛЯ У. Н. СОЮЗУ

В понеділок, дня 15 березня, почалася контроля діловодства майна і організаційного життя Українського Народного Союзу. Контролю переводить в приміщеннях Головного Уряду Українського Народного Союзу в Джерзі Сіті, 81-83 Гренд Стріт Головна Контрольна Комісія в складі: Дмитро Капітула з МекАду, Па., Володимир Гірняк з Торонта, Онт., Канада; Д-р Амвросій Т. Кібзей з Дітройту, Міш.; Іван В. Іванчук з Дітройту,. Міш та Степан Куропась з Шикаго, Ілл.

АРМІЯ МОЖЕ ПЕРЕВЕСТИ НЕГАЙНУ МОБІЛІЗАЦІЮ НА ВИПАДОК ПОТРЕБИ.

Вашингтон, 14 березня. — Пятьденні наради генеральних штабів всіх трьох ділянок країєвої оборони, переведені в морській базі для субмарин у Кій Вест на Флориді, покінчилися зкоординуванням всіх родів військової служби під одною верховною командою,як цього вимагає закон про створення секретаріяту оборони. Комунікату з висліду нарад не оприлюднено, одначе Гаролд В. Гинстон, кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс, довідується, що тепер армія Злучених Держав буде могла перевести мобілізацію на підставі одного наказу, виданого секретарем війни. Військa, які перебувають в Злучених Державах, будуть перемінені на бойові сили безпосередньо, не вижидаючи наказу командантів від поодиноких родів служби.

ЗАПОВІДЖЕНИЙ СТРАЙК ШАХТЕРІВ МЯГКОГО ВУГІЛЛЯ

Пітсбург, Па. — Несподіване застановлення праці в шахтах мягкого вугілля наказав предсідник майнерської юнії, Джан Л. Луїс, на понеділок 15 березня. Члени 11 місцевих відділів юнії заявили, що вони послухають наказу. Луїс твердить, що власники шахтів не дотримали слова в справі ведення пенсійного пляну для шахтерів, які покінчили 60 літ життя і які працювали постійно 20 років в шахтах і тому він викликає страйк.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙДЕ ДО НЮ ЙОРКУ НА ДЕНЬ СВ. ПЕТРИКА

Ню Йорк. — На середу 17 березня заповіли айриські патріотичні товариства звичайну річну параду, получену з походом вулицями міста з нагоди святкування Дня св. Петрика. Упродовж 200 літ уладжування таких парад в Америці, перший раз президент Злучених Держав явиться на параді в Ню Йорку. Президент Труман прийняв запросини на параду, буде приглядатися походові зо степениці, а потім візьме участь в гостинній обіді, уладженім Приязними Синами св. Петрика в готелі Астор. Участь заповів теж і губернатор стейту, Тамес Е. Дюї.

ПРУЖИНОВИЙ ЛІТАК ОСІДАЄ НА ЛІТАКОНОСЦІ

З покладу літаконосця Боксер, що перебуває на водах Тихого океану, наспіло звідомлення, що американська воєнна фльота перевела перший удачний полет джетового літака з побережжа Каліфорнії на літаконосець, установлений на морю. Джетовий літак летів зо швидкістю 10 миль на минуту.

ПОЛІГЛЮТНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ В ВИЗАНТІЙСЬКІМ ОБРЯДІ

Ню Йорк. — В суботу 13 березня відбулася в латинській катедрі св. Петрика архієрейська Служба Божа св. Івана Золотоустого в церковно-слов'янській мові для вірних Католицької Церкви, які виповнили великий храм по береги. Целебрантом був помічний єпископ Карпатських Русинів, преосв. Данило Іванцьо, а з поміж 4 пристоящих генеральний вікарій української-католицької дієцезії, о. Антін Лотович, парох Норт Бруклина, правив головну частину Богослужби. Деякі ектенії виголошував по мадярськи священик тогож обряду, а апостол відчитано російською вимовою. Крім вірних згаданих обрядів були приявні ще священики й вірні обрядів мелхітського й румунського, а був теж і єпископ з Індії в оригінальній мітрі, яка нагадувала баню гіндуських будівель. Співав хор карпато-руської церкви Преч. Діви з Ню Йорку під управою проф. Гната Паладія, вимовляючи старо слов'янські слова в чисто українській вимові. Богослуження відбулося з нагоди 10-ліття конференцій східних обрядів Католицької Церкви, переводжених університетом Фордгем, як це зазначив кард. Франсис Спелман у своїй короткій промові. Він теж відчитав благословення св. Отця, прислане телеграфічно кард. Евгеном Тісераном. Кардинал Спелман ствердив, що нюйорська катедра є місцем для богослужень в різнородних мовах і обрядах, якими може повеличатися хіба церква св. Петра в Римі. На богослуженні роздано дві брошури з поясненням конференції й богослуження, а в одній з них згадано про найновіших мучеників з Підкарпатської Руси й Західної України.

ФАРЛІ ЗГОЛОШУЄТЬСЯ В КАНДИДАТИ.

Ню Йорк.—Джеймс А. Фарлі, колишній генеральний почтмайстер, який недавно написав книжку про президента Френкліна Д. Рузвелта, заявив, що він може бути кандидатом на віцепрезидента разом з кандидатом на президента, Труманом, при найближчих виборах в осені. Дискусію над його кандидатурою почав вашингтонський коментатор новинок Ернест Лідлі, який перевів конференцію з Фарлієм. На його запит, Фарлі відповів, що він може бути кандидатом на вище становище ніж на становище гицля. Одначе він заявив, що він тепер не кандидує на ніякий уряд.

СІМ ПІВДЕННИХ ГУБЕРНАТОРІВ ПРОТИ ТРУМАНА.

Вашингтон. — Сімох губернаторів з південних стейтів заявилися проти кандидатури Трумана на становище президента, коли ця справа прийде під наради на конвенції в липні. Вони винесли відповідну резолюцію на своїм зібранні.

З прийняттям пляну Маршала звязаний політичний напрямок Америки

Вашингтон, 14. березня. — Урядові кола висловлюють вдоволля з голосування в повнім сенаті над Пляном Маршала, яке переведено в півночі з суботи на неділю і яким ухвалено признати $5,300,000,000 на видужання Европи. Законопроект в цій справі отримав 79 голосів проти 17 без огляду на партійний поділ сенаторів. Тепер почнуться дискусії над цим законопроектом в палаті репрезентантів і урядові кола певні, що він там перейде. Йде лише про клявзулю, яку хочуть додати деякі конгресмени до білу, а це, щоб впарі з допомогою Европі ухвалити допомогу Китаєві, Греції й Туреччині. В урядових колах назріла думка, щоб зажадати додаткової ухвали конгресу в справі військової допомоги для згаданих країн. Це вказує, що уряд не заверне з дороги постійної акції для рятування країн перед поневоленням збоку комунізму. Дипломатичні спостерігачі твердять, що голосування в сенаті само собою вказує, яку політику остаточно прийняла Америка в справі експанзії Советів.

БИРНС ДОМАГАЄТЬСЯ УЛЬТИМАТУ ДЛЯ РОСІЇ.

Чарлстон, Савт Каролайна. — В суботу виголосив бувший секретар закордонних справ, Джеймс Ф. Бирнс, промову в стейтовій військовій колегії з домаганням, щоб Америка почала негайну акцію проти Росії. Він висловив погляд, що конгрес Злучених Держав повинен ухвалити осторогу на адресу Росії, що Злучені Держави почнуть акцію на випадок, коли б Росія загрозила Греції, Туреччині, Франції або Італії. Загроза збоку Росії може викликати інтервенцію збоку Америки впродовж 3—4 тижнів, твердив Бирнс, а це значило б перед виборами в Італії, які припадають на 18. квітня.

ГЕН. СМИТ КАНДИДАТОМ НА ГУБЕРНАТОРА НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 15. березня. — В американських урядових колах тут вважають, що теперішній американський амбасадор в Москві, ген. В. Бедел Смит, є остаточним кандидатом на американського губернатора Німеччини, як департамент стейту перебере від Армії адміністрацію окупаційної зони. Кінцеве рішення ще залежить тільки від самого ген. Смита, чи він на це погодиться. В цьому напрямку мав би настоювати теж секретар стейту Маршал. Ген. Смит був тісним співробітником ген. Айзенгавера під час війни та має великий авторитет в політичних і військових колах.

Д-Р АРАНЬЯ ПРОПОНУЄ ОБОРОННУ СИСТЕМУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 14. березня. — Предсідник минулої сесії Загального Зібрання О. Д., бразилієць д-р Освальдо Аранья запропонував вчора створити сильну оборонну систему на базі чартеру Обєднаних Держав.

В СОВЕТАХ СЛІДНА ХАРЧЕВА КРИЗА.

Вашингтон. — Постачання хліба в Советах виказує хлібну крізу, як про це наспіли звідомлення до уряду. Перед крамницями з хлібом стоять люди в довгих хвостах, в яких збито по 23 осіб побіч себе. Положення погіршується до тієї міри, що уряд був приневолений розділити припаси резервової муки.

Америка в Раді Безпеки піддержить обвинувачення Чіле проти советської загрози для миру

Лейк Соксес, Н. Й., 14. березня. — Безпосередньо після трагічної смерти чехословацького міністра закордонних справ, Яна Масарика, чехословацький представник в О.Д., д-р Ян Папанек, виступив з офіціяльним обвинуваченням проти Советського Союзу, що той нарушив суверенність Чехословаччини та під загрозою сили встановив там диктатуру комуністичної меншости. Д-р Папанек обвинувачував „Советський Союз, що він тим самим загрожує мирові та домагався від Ради Безпеки прослідження цілої справи. Проте, генеральний секретар О.Д. Тригве Лі представив виступ д-ра Папанека як „не-державне внесення", яке можна б взяти під розгляд тільки тоді, як його піддержав би, згляднo перебрав би уряд іншої держави. Минулої пятниці президент республики Чіле особисто телефоном повідомив свого представника в О.Д., д-ра Гернана Санта Круз, щоб той з таким самим обвинуваченням проти Советського Союзу в справі Чехословаччини виступив від імені уряду Чіле, що д-р Санта Круз і зробив офіціяльним зверненням. Сьогодні тут повідомлено, що уряд Злучених Держав Америки піддержить виступ Чіле і справа большевицької окупації Чехословаччини та загрози для світового миру вже цего тижня мала б опинитися на порядку нарад Ради Безпеки. На всіх 11 її членів потрібно щонайменше сімох, щоб цю справу піддержали. Крім Чіле, яке справу видвигнуло, та Америки, що її піддержує, вже теж з британського боку натякнули, що Британія теж причиниться до цеї акції.

ЧЕСЬКИЙ ПОСОЛ ПЕРЕДБАЧУЄ ПІДПОЛЬНУ АКЦІЮ В СВОЇЙ КРАЇНІ.

Вашингтон. — Юрай Славік, бувший чехословацький посол до Америки, заявив, що в його країні слідний дуже сильний підпольний рух, який має на меті повести опір проти большевиків і їхнього уряду. Смерть Масарика, на думку Славіка, переконала чехів, що вони не можуть жити як невільники.

ЩОДЕННИК ГЕБЕЛЬСА ПОТВЕРДЖУЄ БОРОТЬБУ УКРАЇНЦІВ ПРОТИ НАЦІЗМУ І БОЛЬШЕВИЗМУ

Ню Йорк, 15. березня. — „Ню Йорк Таймс" в сьогоднішньому виданні почав передруковувати уривки з щоденника гітлерівського міністра пропаганди, д-ра Йозефа Гебельса, що перед капітуляцією Німеччини разом з Гітлером пополнив самогубство. Щоденник Гебельса з відповідними виясненнями видав окремою книжкою бувший керівник бюра Асошіейтед Прес в Берліні, Луїс Лочнер. Ню Йорк Таймс передруковує уривки з щоденника за роки 1942 і 1943. Під датою 25-го квітня 1942 р. гітлерівський міністер пропаганди дослівно записав: „Населення України було зразу більше, ніж схильне вважати Гітлера за спасителя Европи та найбільш сердечно привітало німецьку армію. Це наставлення цілком змінилося протягом місяців. Росіянів, а головно українців, ми занадто сильно вдарили по голові нашим способом поведінки з ними. Удар по голові не завжди є переконливим аргументом, а у відношенні до українців і росіян це вже пішло задалеко".

Ствердження гітлерівського міністра в щоденнику, отже не призначене для пропаганди, а тільки власна його інтимна думка, потверджує два факти: 1. Українці в своїй боротьбі проти большевицької диктатури були схильні визнати союзником кожного, хто проти большевизму боровся; 2. Українці за такого союзника не визнали націстичної Німеччини, переконавшися вже в перших місяцях, що Німеччина не бореться за визволення народів, тільки за зміну большевицького поневолення на також поневолення націстичне. У висліді, українці вже від перших місяців війни повели безпощадну боротьбу на два фронти проти націстичного і большевицького ворогів людства.

ПРАЗЬКИЙ УРЯД „ВИЧИСТИВ" Д-РА ПАПАНЕКА.

Лейк Соксес, Н. Й., 14. березня. — Большевицький уряд в Чехословаччині через свого амбасадора у Вашингтоні повідомив сьогодні генеральний секретаріят ООД, що він звільнив д-ра Яна Папанека з посту голови чехословацької делегації в ООД з днем 10-го березня. В тому дні д-р Папанек виступив з формальним обвинуваченням проти Советського Союзу за комуністичний переворот в Чехословаччині.

ЗА ШВИДКЕ ЗДІЙСНЕННЯ ПЛЯНУ МАРШАЛА.

Ню Йорк. — Директори організації Комон Коз склали цілу програму, як зачекувати похід Советів. Вони домагаються ухвалення загального військового вишколу негайно, введення в життя Пляну Маршала ще перед виборами в Італії і гострішої дипломатичної акції проти советських потягнень.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ ПІД ЗНАКОМ ВОЄННОЇ ЗАГРОЗИ

НАРАДИ 16 ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН В СПРАВІ ПЛЯНУ МАРШАЛА ТА ВЗАЄМНОЇ ОБОРОНИ

Париж, 15 березня. Сьогодні після полудня тут почнеться конференція 16 західно-европейських країн в справі американської Програми Відбудови Европи, відомої під назвою Пляну Маршала. Це вже друга конференція в цій справі і загально вважається, що з огляду на безпосередню воєнну загрозу між Советським Союзом і західними демократіями, конференція матиме на меті не тільки вже в подробицях обговорити якнайуспішніше використання американської допомоги для відбудови зруйнованих війною західно-европейських країн, але теж встановити якнайтіснішу співпрацю між західними країнами для взаємної оборони перед большевицькою загрозою. Базою цих нарад мали б бути недавні конференції в Лондоні і Брюсселі в справі політичного, військового та господарського союзу Британії, Франції, Бельгії, Голандії і Люксембургу. Великі надії европейським країнам дає становище Америки та американського конгресу до Пляну Маршала. На відкритті делегати поодиноких країн зясують становище своїх урядів і з окремим інтересом дожидається промови британського міністра закордонних справ, Бевина. Загально вважається, що головна роля в організації оборонного союзу Західної Европи припаде Франції. Докищо є кілька концепцій щодо організації союзу, але вони не багато між собою різняться. Вважається, що під час конференції теж Америка матиме голос і американська делегація братиме активну участь в нарадах.

В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 15 березня. Минулої суботи чеський большевицький уряд з великою парадою похоронив вбитого ним, або доведеного ним до самогубства міністра закордонних справ, Яна Масарика. В похоронах взяли участь сотні тисяч народу, з президентом Бенешом на чолі. Цю нагоду комуністичний премієр Готвальд використав, щоб накинутися на ворогів большевизму, як „спричинників смерти Масарика". Рівночасно в цілій країні шаліє большевицький терор. Загально вважається, що швидко почнуться вже „законні" большевицькі розстріли. Тимчасом в країні організується сильний підпольний визвольний рух, що теж приготовляється до безпосередньої акції. Не зважаючи на сильно обставлені кордони, чехи і словаки масами втікають в американську зону Німеччини. Кількість втікачів за останні дні доходить до тисячів. Американські власті вже вчора повідомили, що між чеськими втікачами відкрито „деяку кількість" комуністичних агентів, що намагаються просякнути в чеський визвольний рух, щоб його в той спосіб параліжувати.

„УРОДЖЕНИЙ ОПТИМІСТ" БЕВИН

Лондон, 14 березня. Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, відлетів сьогодні з Лондону до Парижа на конференцію 16 західно-европейських країн в справі Пляну Маршала. Відїжджаючи Бевин заявив, що він є „уроджений оптиміст" і таке є його становище до всіх справ.

РІШАЛЬНІ ВИБОРИ В ІТАЛІЇ

Париж, 15 березня. Міжнародна політична увага концентрується тепер на виборах в Італії, що мають відбутися 18 квітня та які можуть бути вершком міжнародної політичної кризи. Сьогодні тут з італійських та американських кол натякнули, що американський уряд в найближчих днях проголосить заяву, що Італія була б виключена від американської допомоги на випадок перемоги комуністів. В загальному вважається, що коли б большевики застосували свої звичайні терористичні методи, щоб захопити владу, західні демократії вже не будуть протестувати, але без попередження і собі почнуть „діяти".

БОЛЬШЕВИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ БЕРЛІНА ЗАХІДНИМИ СОЮЗНИКАМИ

Берлін, 14 березня. Видана большевиками німецька преса в цьому місті заповідає сьогодні, що західні союзники залишать Берлін „в найближчій майбутності". При цій нагоді вона остерігає всіх тих німців, які співпрацюють зі Заходом, що після евакуації вони „понесуть всі консеквенції" їхнього ворожого ставлення до большевиків.

22-го БЕРЕЗНЯ КІНЕЦЬ ФІНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Москва, 15 березня. Советська агенція ТАСС сьогодні повідомила, що фінський президент Паасківі повідомив Сталіна листом про застереження фінського парляменту щодо запропонованого Сталіном „договору „дружби" між обома країнами. Проте, на домагання Сталіна фінська делегація виїжджає до Москви, де вже 22-го березня почнуться переговори. Два дні тому фінський президент виголосив по радіо промову до народу, заявляючи, що Організація О.Д. не потрапила зорганізувати миру і тому він вважає необхідним фінсько-советські переговори в справі „взаємної оборони". Паасківі рівночасно ствердив, що цей договір в нічому не змінить фінської закордонної політики.

КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОР В ГРЕЦІЇ

Касторія, Греція, 14 березня. Перед спеціяльною Комісією О.Д., яка прослідкує комуністичні злочини в північній Греції, зізнавала сьогодні одна жінка, яка тільки що втікла з опанованих большевиками територій. Вона заявила, що комуністи змусили її чоловіка вступити до їхніх партизан та що большевики ноголовно відбирають дітей від родичів та вивозять їх в невідомому напрямку.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РІЧНИЦЯ ДОКТРИНИ ТРУМАНА

Минулої пятниці минув рік від проголошення Доктрини Трумана. За ті 12 місяців свого існування, пише колумніст д-р Френк Кінгдон, вона нічо не осягнула, а тільки поглибила ці ненависти в Европі, які там існували. Іншої думки Ню Йорк Таймс, у якому пишеться, що як би не Доктрина Трумана, то такі країни як Греція чи Туреччина вже давно були б совєтськими сателітами.

Кінгдон, якого зараховуємо до лівих, каже, що наслідком американського інтервенції в Европі комуністи є горою, а демократія в дефензиві. Це, на його думку, тому, що Америка замісць давати скоро економічну допомогу дебатує над мілітарною допомогою і мілітарними союзами та переміняє Доктрину Трумана, зглядно Програму Видужання Европи, на військові бараки та касарні. Таке, каже він, не може викликати в европейських країнах ентузіязму, бо европейським людям, зокрема робітникам і селянам, треба справжньої демократичної програми, політичної й економічної, яка давала б їм надію на поліпшення їхнього соціяльного життя та ліквідацію залишків февдальних систем та різних монополій.

Ню Йорк Таймс, який представляє консервативні погляди, клав досі головну вагу на фінансову та економічну допомогу Европі, вважаючи, що голод і нужда є для Совєтів найкращим засобом для їхньої пропаганди та територіяльного поширення. Одначе тепер, обговорюючи першу річницю існування Доктрини Трумана, цей часопис тої думки, що сама фінансова та економічна допомога совєтської експанзії не стримає, ні не вратує теж і Західної Европи від комуністичного потопу. Не зважаючи на Доктрину Трумана, большевицький терор в Европі в першому році її існування поширився на дальші країни, а Чехословаччина є його останньою жертвою. З цього часопис приходить до заключення, що на силу треба відповісти ще більшою силою, очевидно в мілітарному розумінні.

Як на цей часопис, сказано дуже багато, а що він звичайно добре поінформований, що й де робиться, треба надіятись в найближчому часі гостріших виступів Злучених Держав проти комуністичної агресії.

Ми завжди підкреслили в нашій газеті, що на нашу думку долярами Европи не вратуємо. Ми вважали, що фінансової й економічної допомоги замало, а теж зазначували, що поділ Европи іде на руку Москві. Людям в Европі треба сказати, що ми ідемо їх усіх ратувати від тиранії, нужди і економічного гнету, хоч зачинаємо від ратування вільної й демократичної Західної Европи.

Доктрина Трумана має на цілі помагати „вільним народам", які ставлять опір комуністичній агресії. Тому ми питали і питаємо: Чому тільки „вільним народам"? Чому не помогти „поневоленим народам", які вже ставили опір московській агресії, або які нині кріваляться у боротьбі з большевицьким терором, чи готові нині або завтра піднятись до нової боротьби? Чому не помогти, наприклад, геройській Українській Повстанчій Армії?

Сама мораль вказує, щоб помагати не тільки „вільним народам", які ще не зазнали совєтської тиранії, але теж і „поневоленим", які піднімаються до боротьби з большевизмом і тиранією Кремля.

Американська політика відносно Німеччини

Британський премієр Клемент Атлі видвигнув недавно в парляменті справу Німеччини і серед радісних окликів послів заявив, що Британія хоче „обеднати Німеччину з обєднаною Европою на рівних умовинах і в співпраці з нашими приятелями й союзниками". Як на недавнього ворога, заява англійця є незвичайно благородна, навіть, коли б тут грала ролю сама політична конечність. На всякий випадок політика Британії зясована тут недвозначно.

Яке ж тепер становище займає Америка відносно Німеччини? Про цю справу доводиться часто чути вислови американських державників, а попереднього тижня порушив її основно на форумі нюйорського щоденника Геральд Трибюн Вилард Л. Торп, асистент секретаря стейту для економічних справ. Тому, що це говорив високий урядовець, добре знати висказані ним думки.

Він пригадав на знану правду, що кожна переможна держава перебирає на себе велику відповідальність за долю переможеного краю. Тут не йде про саму мілітарну перемогу, але про все те, що звязане з життям народу, отже про загальний вплив переможця на переможеного на далеку майбутність. З такої точки виходить Америка, коли укладає свою політику відносно Німеччини. Складення американської політики не є легке, бо тут іде про устійнення велетенських різниць між обома націями і щойно після їх зрозуміння можна скласти напрямні цеї політики.

Американська політика відносно майбутности Німеччини опирається на осягненні трьох цілей. Перша ціль, це знищення німецького мілітаризму і забезпека проти його відбудови.

Друга ціль, це оживлення німецького господарського стану в тому напрямі, щоб Німеччина стала самовистарчальною і щоб могла повернути до нормального життєвого стандарту. Досі Німеччина не лише себе не втримує, але вона ще забирає велетенські засоби з Америки для свого втримання. Це значить, що переможена Німеччина стала тягарем Злучених Держав, а тим самим і тягарем для світу, бо Америка мусить відмовляти іншим країнам своєї допомоги і посилати її для Німеччини. Туди йде тепер з Америки збіжжя, вози, сталь, товщі, олій. Стримання продуктивности в Рурщині стало причиною до стримання економічної відбудови цілої Европи.

Третьою ціллю є розвиток політичного життя Німеччини. Коли б повернути до давніх форм високо зцентралізованого політичного життя, тоді повернеться німецький тоталітаризм, який саме був побудований на такій сцентралізованій машинерії. Тоді особисті права людини йшли на задне місце, а наперед висунувся інтерес держави. Новий уряд Німеччини мусить бути зорганізований так, щоб заохочувати до свободолюбного способу політичного життя.

Оці три цілі має американський уряд на оці, одначе їх не легко здійснити. У практиці зроблено значні поступи в демілітаризації. Переведено демобілізацію армії і пів-військових організацій в американській окупаційній зоні. До кінця біжучого року щезнуть всі військові установи і будови, а на їх місце прийдуть установи для мирного життя. Забрано або знищено вже цілковито воєнні матеріяли, застановлено військові вправи, військові розсліди, військову діяльність і військову пропаганду. Заборонено всякі роди воєнної індустрії, а також і будову воєнних кораблів.

Крім того Америка мусить подбати, щоб і на будуче Німеччина не могла завернути до думки про агресію. З цією метою був запропонований 40-літній договір між 4 потугами, який передбачував постійну контролю й нагляд над відновою німецького мілітаризму. Хоч Совети відкинули цю пропозицію, то це не значить, щоб Америка її теж відкинула. Так само европейські держави будуть наглядати над недопущенням до мілітаризації Німеччини.

Щодо другої головної цілі, тобто до економічної відбудови, то тут треба мати на увазі дві справи, а це відшкодування для Аліянтів і економічне видужання самої Німеччини. Очевидно, не можна навіть думати, щоб відшкодування було повне. Те, що можна було дістати від Німеччини, сусідні країни вже собі позабирали. Америка згоджується на такі відшкодування, які можна осягнути при помочі надвишки доходів, які матиме Німеччина після відбудови.

Так як тепер справи стоять, Німеччина це невиплатне підприємство. Її теперішній промисл на половину менший від передвоєнного промислу. Знищення домів, підприємств, і загалом господарства довело до голоду. Недостача перевозових засобів перешкоджає довозові продуктів з інших країн. Простір держави зменшився, а населення пропорціонально зросло, бо з околиць, відступлених Польщі та іншим державам, німецьке населення втікло до корінної Німеччини. Крім того прийшли ще втікачі зі сходу і це збільшило нужду країни.

Коли тепер Америка на спілку з Англією й Францією створила німецьку державність на підставі злуки німецьких провінцій: Баварії, Віртемберг-Бадена, Гессе і Бремен і помогли там ввести режим на підставі демократичної конституції, то впарі з тим прийшло й відкриття шкіл та університетів і інших культурних установ. Такі зарядження є зовсім згідні з американськими засадами і щодо цього нема спору, а йде лише про кінцеву ціль, а це про відбудову німецької держави на таких федеральних основах, щоб ні одна провінція чи складова держава не мала домінуючого впливу над іншими. Це мається осягнути в майбутності так, як здійсняться дві перші цілі. Одначе це мають зробити самі німці, маючи на увазі, що їх держава має бути побудована на засадах Чартеру Обєднаних Держав, до яких Німеччина згодом повинна належати.

Це, що сказав Торп, буде вияснене основніше, коли вже буде проголошений Союз Держав Західної Европи, бо до нього мала б бути прийнята теж і Німеччина.

Д-р Ярослав Рудницький.

ВЕЛИКИЙ САМІТНИК

(Про Пантелеймона Куліша).

Дня 14. лютого 1897 р. на хуторі Мотронівці біля Борзни закінчив у розгарі праці своє трудолюбне життя один із т. зв. „української трійці" — Пантелеймон Олександрович (або як він сам підписувався: Панько Олелькович) Куліш.

Всебічний талант, невтомний продовж своєї 57-літньої діяльности ерудит із завжди молодечим темпераментом, романтик і реаліст в одній особі — Куліш був і поетом, і повістярем, і драматургом, і критиком і етнографом, і істориком, і реформатором правопису, і публіцистом, і перекладачем, і — нікуди правди діти — політиком. Тимто коли й хочемо збагнути якслід цю дійсно велику й широку індивідуальність, мусимо завжди добре відрізняти в Кулішевій духовій спадщині вияви його літературно-наукової, як з другого боку громадсько-політичної діяльности й із двох становищ насвітлювати ролю, яку він відіграв у нашому національному житті XIX. століття.

Пантелеймон Куліш народився дня 27. липня 1812 р. в місті Вороневі, як потомок давнього козацького роду. Молодий Куліш виростав під впливом матері, доброї й розумної жінки, що м. ін. зберігала свідомо українську мову в сімейному житті й знала безліч народніх оповідань, пісень приповідок тощо. Під впливом матері й теж двоюрідної сестри Куліш полюбив народню мову й рідну пісню, а разом із тим простолюддя й його побут. Коли віддали його батьки хлопцем до гімназії в Новгороді Сіверськім, то йому приходилося тяжко працювати, щоб вивчити й російську мову, в якій відбувалося навчання. Та коли він її опанував, то став одним із перших учнів у школі. З часів його гімназіяльного навчання відомо, що він читав пильно тодішніх українських авторів, а коли дістав збірник українських народніх пісень Максимовича, то так ним захопився, що знав його майже напамять. Крім українських, пізнав він у гімназії теж російських поетів і деяких із західньоевропейських (Шіллера, Гете, Шекспіра й ін.). Після покінчення гімназії (з перервами) він вписався р. 1837 на університет у Києві, спочатку на історично-філологічний а пізніш на правничий відділ. Великий вплив на нього мав проф. Михайло Максимович, що звернув його увагу на повісті Вальтер-Скотта й притягнув до співпраці при порядкуванні етнографічних матеріялів.

В роках 1841-45 Куліш був учителем по різних школах (м. ін. також і в київській гімназії) й двічі його висилали розглядати архівальні матеріяли київської губернії. Мандруючи по Київщині він призбирав багато пісень, дум, переказів тощо, які ввійшли опісля в його двотомові „Записки о Южной Руси". Завдяки стараниям ректора петербурзького університету Плетньову покликано Куліша в Петербург на посаду вчителя гімназії й лектора російської мови в університеті для чужинців. Куліш взявся пильно до праці й звернув на себе увагу академічних кругів. Академія Наук рішила вислати його заграницю на доповнення студій, щоб, вернувши, він міг заняти катедру слов'янських літератур у перебурзькому університеті.

З такими надіями на майбутнє Куліш поїхав на Україну й одружився з сестрою свого товариша Білозерського, відомою опісля під назвою Ганна Барвінок. За старшого боярина був на весіллі Тарас Шевченко. Молоді Куліші й Білозерський пустилися через Варшаву до Праги, коли в міжчасі викрито „заговір" „Кирило-Методіївського Братства", якого одним із чодових предстаників був Куліш. Куліша з дружиною перейняли по дорозі в Прагу й він із присуду „III. отделения" дістався на заслання в Тулу (літом 1847 р.), де пробув до кінця 1850 року. Вірною сопутницею в його недолі була йому його дружина. З кінцем 1850 р. цар Микола I. позволив йому вернутися в Петербург. Але щойно в році 1856 дістав Куліш дозвіл працювати літературно й науково. Тоді й зачалася його незвичайно продуктивна діяльність. Писав по українськи й російськи. В українські твори впровадив фонетичний правопис (т. зв. пізніш „кулішівку"). Щоб не бути звязаним і залежним від друкарів, заклав свою власну друкарню й друкував у ній сучасних авторів (Шевченка, Марка Вовчка і ін.). В рр. 1860-61 редагував відомий журнал „Основа". Це період його найбільш продуктивної праці та одночасно найбільшого значення в тодішньому українському житті.

Під кінець 1864 р. Куліш дістав посаду директора духовних справ Королівства Польського в Варшаві, але ж не довго на ній вдержався, бо російський уряд, невдоволений із його зв'язків із галицькими народовцями, звільнив його з служби. Сталося це з кінцем 1868 р. Куліш поїхав заграницю, побував у Відні й у Празі. Звідтіля дописував до львівського журналу „Правда" та разом із Пулюєм перекладав Біблію на українську мову. З початком 1871 р. Куліш повернувся на свій хутір Матронівку, а в 1878 р. переїхав знову до Петербурга. Тут опрацював „Историю возсоединения Руси", в якій змінив свої давніші погляди, осудивши козаччину, та виступивши проти своїх колишніх однодумців, Костомарова й Шевченка. Нічого дивного, що цим зразив собі земляків: Куліш ставав щораз більш самітній. Ця самітність зросла, коли не вдалося йому намагання „Крашанкою Русинам і Полякам на Великдень" у Львові в 1882 р. погодити галицьких українців із поляками. Знеохочений цим як і дальшими наслідками своєї діяльности в Галичині, повернувся до своєї Мотронівки й жив тут майже у забутті. Але й тут не знайшов спокою, а вже справжнім ударом для нього була велика пожежа Мотронівки, в якій згоріли його книжки і чимало рукописного матеріялу. Добрим янголом-опікуном була йому його дружина Ганна Барвінок, що як за життя, так теж і після смерти чоловіка багато вкладала енергії, щоб зберегти його духову спадщину.

(Докінчення на стор. 3-тій).

ВАЛЕРІЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

СИН

Оповідання

6)

— Та чи буде Бог з такою дурною балакати? — спитав дядько Степан.

Дядьки засміялись.

— Поздихаємо, та не всі, — промовив маленький дядько Пилип; — он Тиміш роялю вже для дочки купив, учителя на музику найняв. Хвалиться, що на весну мотор купить молотити, — у мене, каже, по-європейському буде.

— Десять хат уже купив, — сумно додав хтось, — два пуди ячменю — та й хата.

Їх була ціла компанія коло зборні. Жінки їхні померли, діти теж померли чи розбіглись, хату продано за два пуди ячменю. Нащо вона, хата, коли немає жінки, господарства, коли сам лишився, як палець? І йдуть вони з тими пудами до зборні; тут живуть ці великі вусаті сироти, поки стане їхніх пудів, а як не стане — нічого не вдієш, треба пухнути. Сьогодні один опух, завтра — другий, а за день, дивись, уже й неживий. Однесуть його на кладовище, закопають, а на його місце новий уже сирота. Не меншає їхнього братства!

Не було тут скарг, нарікання, проклонів. Смерть приймали без жалів, не дивувались з неї. Вчора помер Василь, сьогодні Панас, завтра я. А такі, як дядько Пилип, так ще й глузували:

— Чи скоро, — питає, — мені амба буде?

Мучились тихо, ховаючись. Тяжко тобі — піди десь і стогни. А на людях будь веселий, не скигли. Всім важко, не тобі самому.

І так просто буває: ходить, ходить людина худа, аж кістяк стукотить, тоді, дивись, круглішати починає, соком ніби наливається, чобіт із себе здійняти не може, так товщає. Тільки сиза, аж синя з лиця робиться — тоді вже хоч і їсти їй дай, не поможе. Опух — значить край, кажуть. Полазить так трохи, а тоді й дуба дасть на вулиці, під тином чи коло хати — де прийдеться.

— А ось і мій спаситель! — гукнув дядько Степан на Васюренка, — здоров будь, хлопче! Як тобі йдеться?

— Погано, відповів той, — кінці приходять. Оце хочу спитати — як його з курію хліб печуть?

— Кинь про курій, — сказав дядько Пилип, — з його тільки швидше смерть буває. Розіпре живіт, похукаєшся трохи, та й на той світ.

— Виходить, і тут не зачепишся, — промовив Васюренко.

— А нащо чіплятись? — промовив дядько Степан, — спускайся на дно. О ото чудно мені — б'ється, б'ється сердяга, а однаково витягнеться. Ти на мене подивись. Прийшов я додому, як ти мене розв'язав, аж жінку мою вже до Бога однесли. А дітей п'ятеро і біс їх не бере. Обсипали кругом, дивляться на мене. Як стуконув я кулаком по столі — тікайте, куди знаєте, щоб і духу вашого не чув! Злякались, розсипались, як миші руді. Замкнув я хату й до зборні. Твій зятьок, Корнійчук, півтора пуди дає за хату, а я не беру, хай подавиться. Що мені з того пуду? Дітей не нагодую ним, знаю, що пропаду, не вратує він мене. Подохну, поїдять мене черви, оце й ножив, значить. Правда, товаришу? — він ударив по плечі дядька Пилипа.

Малий дядько засміявся.

— Таке стерво й черви не їстимуть.

Стару Кандзюбиху повели молодиці вгощати — вона з того жила. Коло зборні стихало; сиділи по кілька й гомоніли тихо. Але Васюренко дізнався новини — американці, що про них давно вже балакать, таки мають завтра приїхати і їсти даватимуть малим та хворим. Ніхто тому не йняв віри. Васюренко кинувся до старости — записав матір. А староста каже:

— Багато вже попухло з американських обіцянок.

❦

Але американці таки приїхали. Правда, не завтра, а через три дні, і не американці, а управителі з повіту. Зібрали декого з шляхетних — старосту, вчителя, Тимоша та колишнього крамаря, порадились, та й одкрили столову. Побились баби, кому куховарити, а стара Кандзюбиха сказала:

— Не їжте, люди добрі, тієї страви. Вона од діявола, бо жиди їм возять. Тьху тричі!

Коли видавали першу пайку, все село було коло громадської хати. Дали тільки тим, що їх староста записав. Дали молочної каші, хліба білого й по склянці какао. Щасливі йшли швиденько геть, а інші похмуро казали:

— Якби хоч ячмінного, та всім. Отака правда.

Казали, що староста записав, кого схотів, а себе пом'янув аж двічі. І родичів своїх, і приятелів.

Все товариство з зборні стояло тут і мовчки дивилось, аж поки кінчили видавати.

— От мудрація, — сказав дядько Пилип, — дають дітям та хворим, а ми під цю категорію не підходимо.

— А де мої діти? — промовив дядько Степан, — розвіялись, як курява, забігли десь... А воно й краще — помирають малими, лиха не знатимуть.

Загадували дрова рубати в їдальню, але дядьки з зборні були вже на те безсилі. А дядько Степан показав на свою руку — вона була пухка, як у немовлятка, і пучки були, мов ниточками перев'язувані. Опух дядько.

❦

Васюренко похапцем ніс їжу до хати. Він чисто знемігся, стоючи в черзі, — з того дня як поласував був паляницею, й зернятка в роті не мав. Три дні постив, а шматочок матері зберігав. Його обличчя змінилося: борода поросла нерівним клочками, очі запали і ніс став тоненький, як трісочка. Сам він якось витягся вгору й видавався над міру високим. З'явилася в його звичка — терти рукою чоло, ніби витираючи набіглий піт.

Ввійшовши до хати, Васюренко перевів дух і промовив хрипуче:

— Мамо, чуєте... дали, приніс вам...

Він на мить заплющив очі й потер долонею чоло. Йому хотілось зігнутись і так ходити.

(Докінчення буде).

Д-р Іван Німчук.

Д-Р СТЕПАН БАРАН

ЯК ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ПУБЛІЦИСТ І ЛЮДИНА.

3)

Науково-публіцистична діяльність.

Змалювати науково-публіцистичну діяльність д-ра С. Барана не так то легко — така вона плідна, різностороння і багатогранна. Не пішли надаремне студії права, історії, економії, зокрема земельних справ, далі соціології і статистики, отже таких дисциплін, що їх повинен би пройти обовязково кожний тямучий журналіст. Не диво, що всі праці д-ра С. Барана, що мав усі дані стати професором університету — чи це будуть наукові розвідки, друковані окремо та в різних збірниках, альманахах і календарях, чи звичайні статті в часописах та журналах — виявляють таке величезне знання, начитаність, а при тому й таку небуденну память їх автора, що в колах журналістів називають його слушно „ходячою енциклопедією". Оцінити ці прикмети тепер, на еміграції, можуть якслід ті, які розуміють, що значить писати в наших часах, та ще й сидячи в таборі, без ніяких джерел: без необхідних посібників, лексиконів, ба навіть без будь-яких записок. Але ці високі прикмети Ювілята як журналіста оцінюють гаразд і широкі кола читачів: доводилось нам чути нераз на його адресу слова високого признання, а то й захоплення, з уст зовсім принагідних людей, не тільки старших, але й молодих, які — в тому числі і його противники — однозгідно признавали, що кожна його стаття — це наче ядерна доповідь, з якої вони багато навчилися. Бо ж кожна стаття, що вийшла зпід його пера, ургументована такими даними й фактами, а часто й цифрами, вона побудована так логічно-переконливо, що заставляє навіть упередженого читача до призадуми, застанови, а там до контролі та до перевірки своїх поглядів на дану справу. Коли журналіст може інколи дещо і перескравить чи переборщить, або косого задрасне, то це справа його виховання, його темпераменту, а не без значіння тут часами і тема, за яку він узявся. Та — помиляється людська річ. Не помиляється тільки той, хто не робить нічого! На всякий випадок неодна стаття д-ра С. Барана викликала, як колись у краю, так і на еміграції, широкий відгук серед рідного громадянства, а з тим і такий чи інший фермент та менше чи більше палкі дискусії. І чи ж може бути кращий доказ, що висловлені автором думки й погляди живі, актуальні та відповідають думкам і поглядам громадянства, що нерідко дрімають ще на дні його душі і не встигли покищо ясно скристалізуватися? І чи може бути краща заплата для автора, коли він бачить, як його думки приймаються в найширших колах його земляків, а бодай викликують обмін думок і широкі розмови-дискусії? Бо ж завдання журналіста, сина поневоленого народу, не тільки будити приспану національну совість, але також учити й виховувати та підтягати своїх читачів на вищий рівень. А щоб ці завдання могти виконати, треба до того мати потрібні дані самому: високу внутрішню мораль та необхідну високу освіту, отже дані, яких саме недостає багатьом українським робітникам пера. Здається мені, що саме з приводу ювілею д-ра С. Барана не від речі буде сказати про це кілька слів.

Виходить в американській смузі Німеччини кілька українських часописів. А чи відповідають вони потребам та бажанням читачів, чи дають ім потрібний корм? Здається мені, що відповідь читачів може бути тут тільки одна: Ні! Низький рівень наших часописів на еміграції, нерозуміння їх редакціями своїх основних завдань, широкі дискусії і справжня повінь т. зв. одвертих листів, що ними деякі люди бажають хіба тільки звернути увагу на себе, плиткість і графоманство — все те просто кричить до нас мало не з кожного числа наших часописів. Доціноючи вагу духової праці, все ж таки можна зарискувати порівнанням редакції часопису з фризієрським закладом, звичайно голярнею. І в одній і в другій установі працюють хлопці-практиканти, челядники-співробітники і головний майстер чи пак головний редактор. Як молоді хлопці, практиканти і челядники, вчаться голярського ремесла на чужих бородах, так і редакційні практиканти та співробітники вивчають свій фах на почуваннях і нервах своїх читачів. У голярні непідготованість і незнання свого ремесла скроплюється нерідко на затяжній бороді, інколи на зачепленому бритвою носі чи вусі — і на тому остаточно кінець, хіба, що виведений з рівноваги клієнт дасть такому практикантові сам поза вуха. З невідповідною, нетямучою редакцією справа куди гірша: нефаховість її співробітників, недостача потрібної освіти й досвіду псують не тільки нерви терпеливим читачам, що остаточно можна ще стерпіти, але приносять густо-часто шкоду й загально-національній справі. І чи ж диво, що так багато наших людей бере радо на еміграції в руки часопис чужомовний? Не краще воно і в колі письменників. Є у нас різні літературні спілки й обєднання, є всякі журнали й видавництва, деякі письменники багато говорять і пишуть та обіцяють нам Велику Літературу (через велике „В" і велике „Л"), поодинокі автори обділюють своїх товаришів і приятелів з легкої руки навіть епітетом „геніяльний", але факт залишається фактом, що за добрим твором треба тепер шукати зі свічкою в білий день, і український читач, не маючи що прочитати в рідній мові, кидається за книжками чужих авторів і в чужих мовах. Як же сильно відбиває від таких авторів наш шан. Ювілят, що не пнеться на котурни, не позує, не додає собі нічого, а знаючи, яку відповідальність несе на собі кожний робітник пера, пише просто і ясно, звязко та ядерно і ділиться, завжди скромний, солідний та обовязковий, своїм багатим знанням і всім життєвим досвідом з рідним громадянством.

Після цього вступу приглянімося науково-публіцистичній праці Ювілята. Розпочав він писати зараз по матурі 1902 р., себто працює пером повних 46 літ. Зачав від кореспонденцій до „Діла" і в тому щоденнику містив свої розвідки, статті й дописи аж до останніх днів його появи в 1939 р. Якби зібрати те все разом, що д-р С. Баран помістив у річниках „Діла", то ми дістали б багатотомову працю—цілий лексикон, де порушено й обговорено цілі сотні, коли не тисячі менше чи більше актуальних справ, що в даному періоді цікавили наш загал. Писав він теж багато до популярного тижневика „Свобода", колись найбільш поширеного в Галичині, що його редагував сам один, не маючи нікого до помочі, від 1. 8. 1914 до листопада 1918 р. Ще в студентських часах був членом редакційної колегії відомого місячника „Молода Україна" (1904-1905), що відіграв таку велику ролю в закріпленні самостійницької ідеології серед молодого покоління в Галичині й Буковині. Окрім „Діла" і „Свободи" писав ще в інших часописах та журналах, а також в альманахах, календарях „Просвіти" й ін. Далі був, коли брати хронологічно, першим редактором „Українського Прапору", органу Уряду ЗУНР на еміграції у Відні, і редагував його від липня до вересня 1919 р., коли то, відїжджаючи до Камянця, передав його редакцію померлому недавно д-рові Павлові Лисякові. Від кінця червня до половини вересня 1924 р. вів „Діло" як начальний редактор, отже закоштував дещо і каторжної — в наших галицьких відносинах — праці журналіста у щоденній газеті. В рр. 1928-30 видавав і редагував тижневик „Подільський Голос" у Тернополі, де, подібно як у часі першої світової війни в „Свободі", ніс на собі ввесь тягар редакційної праці. Від 1. 1. 1939 до вересня того ж року був видавцем і редактором тижневика „Національна Політика", що виходила на місце „Свободи". В 1942 р. почав видавати тижневик „Холмська Земля" в Холмі, яку в 1943 р. передав в інші руки.

(Кінець буде).

Становище З.У.А.Д. Комітету в допомоговій акції

ЗАЯВА АДВ. Р. СМУКА „ЗПРИВОДУ ОДНОЇ БОЛЮЧОЇ ПРОБЛЕМИ".

В українській европейській пресі появилася така заява представника ЗУАДКомітету в Европі, адв. Романа Смука:

„Вістка про півмільйонову українську еміграцію, що в самому розпалі страшної війни опинилась у Західній Европі, викликала серед українців, громадян ЗДА і Канади, нечуване досі піднесення патріотичних настроїв. Їх співчуття до братів по крові вилилось у масових демонстраціях і грошових збірках, що тривають далі з непослабною силою.

Цьому стихійному зривові частинно вже заснилюваної української еміграції і треба в найбільшій мірі завдячити факт, що департамент оф Стейт, найважніше міністерство ЗДА, вирішило надати З'єднаному Українському Американському Допомоговому Комітетові (ЗУАДК) право вислати своїх офіційних представників до Німеччини й Австрії, щоб на місці допомагати українським скитальцям, головним чином допомагати в переселенні.

Українській еміграції в Західній Европі відомо, що саме на мене впав почесний і тяжкий обовязок керувати акцією допомоги Вам, що гордо несете ясні прапори Вашої поневоленої Батьківщини.

Завдання, що стоять передо мною і організованими мною бюрами ЗУАДК у Німеччині і Австрії, — надзвичайно складні і різноманітні. Всі Ваші болі, малі і великі, мусять находити в нас співчутливе серце й руки, готові нести допомогу всюди, де це можливо й доцільно. Звичайно, успіхи нашої роботи залежать не тільки від людей, що безпосередньо впряжені в організаційну машину ЗУАДК, але й від Вас, українських скитальців, конкретно від того, як Ви допомагатимете нам і ЦПУЕ, Вашій центральній допомоговій організації, без співпраці з якою успішне виконання наших завдань — неможливе.

Я знаю, що всі ці речі для вас ясні, можливо навіть очевидні, проте я примушений зачати від них, щоб звернути Вашу увагу на одну надзвичайно болючу проблему, від розвязки якої залежить дуже багато, залежить теж успішне виконання моїх завдань. Ця проблема має характер територіяльний, вона торкається взаємовідношення українців, що походять з різних частин української землі.

Коли я торкаюсь цієї проблеми, то не тому, щоб втручатися у Ваші внутрішні справи та накидати вам таку чи іншу розвязку. Ні! Я хочу подати офіційне становище ЗУАДК до неї тому, що в останньому часі мене, представника ЗУАДК на Західню Европу, і організовані мною клітини нам всім ворожі сили пробують втягнути в боротьбу територіяльного характеру і то в такий спосіб, щоб утруднити, а, може й унеможливити виконання тих завдань, які стоять перед нами. З-за плота, з темних завулків Ваших таборів чи розвалених руїн німецьких селищ, де Ви в нелюдських умовах пробиваєтесь крізь життя, вчуваються голоси, що я чи люди, що безпосередньо співпрацюють зі мною, підтримують українців з тої чи іншої частини України, що наші поранені брати з якоїсь Тарасівки чи Нагуєвич не находять у нас такої щирої підтримки, як українці з інших сіл чи міст Вашої великої землі.

Я заявляю офіційно і найбільш рішучо, що:

Ні один американський чи канадійський громадянин українського походження не склав ні одного цента на те, щоб допомагати тільки галичанинові чи тільки українцеві з Кубані, тільки буковинцеві чи тільки полтавчинові. Ми, громадяни ЗДА і Канади, складали і складаємо доляри на те, щоб нести допомогу українським скитальцям без уваги на їх приналежність до такої чи іншої релігії або до такого чи іншого соціяльного стану, без уваги на їх освіту чи партійну приналежність. ЗУАДК стоїть на становищі соборності. Усі вітки українського народу для нього так само цінні, а така чи інша державна приналежність у минулому це приватна справа кожного скитальця, що обходить тільки його самого.

Моїх співробітників я добирав і добиратиму на підставі кваліфікацій, не керуючись їх територіяльним походженням, хоч і старатимусь, щоб по можливості їх добір брав до уваги різні вітки нашого народу. Тому поширювання вісток про те, що ЗУАДК і я, як його представник на Західню Европу, ніби підтримуємо когонебудь із скитальців з уваги на їх територіяльне походження, прошу уважати за пропаганду тих, що з-поза „залізної заслони" простягають до Вас свої криваві руки.

Роман І. Смук.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ВЕЛИКИЙ САМІТНИК

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Свою літературну діяльність розпочав Куліш невеличкими побутовими оповіданнями („Циган", „Коваль Захарко" й ін.), що згодом під впливом романтичних течій переродилися в такі перлини, як „Орися", „Дідове серце" й ін. В поезії Куліш замітний своїми збірками „Досвідки", „Хуторна поезія", „Дзвін", історичними поемами: „Україна", „Настуся", „Великі проводи", „Магомет і Хадиза", „Маруся Богуславка" та історичними драмами: „Байда", „Цар Наливай" і „Сагайдачний". Все ж становище в історії української літератури завдячує він не своїм поезіям, але чому іншому. Куліш батько модерної української історичної повісти, він перекладач европейських письменників на українську мову та врешті він — невтомний працівник на полі українського поетичного слова.

Якби не було, Кулішеву „Чорну Раду" досі не заступлено в українській літературі кращою історичною повістю.

Якби не було, досі не заступлено Кулішевого перекладу „Біблії" кращим перекладом.

Якби не було, досі не втратили на вартості його переклади европейських письменників: Шекспіра, Байрона, Гете, Шіллера, Пушкіна, Міцкевича й ін.

Чудовий Кулішів стиль, мова розроблена і в етнографічних збірниках („Записки о Южной Руси") і у власних творах у дусі народньої мови, незвичайно тонкий „мовний нюх", врешті велике Кулішеве привязання й любов до рідного слова, те все спричинило, що він побіч Шевченка займає визначне становище в історії української літературної мови. В його руках стає українська мова міцним, певно-виявленим і випробуваним інструментом, що ним може й по сьогодні користуватися як письменник, так і дослідник. Зокрема важні наголошені тексти Куліша (його й інших авторів), що до сьогодні мають значення для дослідника українського наголосу.

В цілому літературна сильветка Куліша з'ясовується в невтомному й всебічно-продуктивному змаганні поставити українське письменство на рівні з іншими европейськими літературами, українське ж слово на рівні з іншими мовами культурного світу. У цьому змаганні вибудувати власну культурну „Хату" на здорових народних основах пройшло майже ціле благородне Кулішеве життя.

На історіософічний світогляд Куліша, а в звязку з цим на його громадсько-політичну діяльність, що в її основі лежало історичне хитання України між Росією, Польщею й подекуди Туреччиною, мала вплив передусім його непостійна, хистка вдача та пристрасний запальний темперамент. „Гарячий Куліш" — як сам про себе висловлювався письменник — не завагався осудити козаччину, не зумів зберегти об'єктивности в оцінці Котляревського, Гоголя, Шевченка, чи врешті в вихвалюванні Петра І. чи Катерини II... Це була й врешті причина розходу з власним громадянством.

Все ж у цій політично-громадській діяльності Куліша є й ясніші моменти. Це був один із перших наддніпрянців, що живіш зацікавився життям Галичини, відвідував її, підтримував морально й матеріяльно місцеві народовецькі видання... „Мету", „Вечерниці" та згодом „Правду", де друкував і свої твори, листи й заяви.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

DIPHTHERIA

Diphtheria has been making something of a comeback in recent years, even though the means of preventing it are simple, inexpensive and almost universally accepted. As with liberty, the price of freedom from diphtheria is eternal vigilance.

The occurrence of even a single case of this once-prevalent disease is an unforgivable tragedy—unforgivable because it is utterly needless.

Since diphtheria is communicable and frequently fatal, the chance of an epidemic is always to be reckoned with when large numbers of children, its chief victims, remain without proper immunity to the disease.

The control of diphtheria is established through immunization, a process in which healthy persons are injected, usually twice, with diphtheria toxoid. All children should be immunized, preferably by the time they are six months old. A single "booster" dose is given later when the child enters school, to bring his immunity up to full strength.

Diphtheria toxoid is derived from the toxin, or poisonous product, of a culture of diphtheria germs. The toxoid has been rendered harmless in itself, but it still possesses the power to set up in the human body an immunity to the diphtheria germ. This is done by a process that establishes an anti-toxin in the human body that fights off infection from the active germ.

Diphtheria anti-toxin, as distinguished from diphtheria toxoid, is a filtered serum derived from horses that have first been immunized and then given multiple doses of diphtheria toxin. The serum derived after this process contains the substance produced by the horse to fight the disease. This anti-toxin is used principally for treating active cases of diphtheria after they have developed.

Doctors use a simple skin test, known as the Schick Test (named for Dr. Bela Schick who discovered it in 1913) to determine whether a person is susceptible to infection or is adequately immune to diphtheria.

Diphtheria is a vicious infection, sometimes called the "strangling" disease. Its incubating period is from two to seven days, after which a grayish-white membrane forms on the throat and tonsils, interfering with the patient's breathing, and culturing poisons that may be carried to all parts of the body.

Thirty-five years ago, diphtheria was the most common and dreaded of all the childhood contagious diseases. Today, in most parts of the country it is seldom seen. It should never be seen. Modern medicine has the power to abolish diphtheria completely and forever, if we will only do our part—especially in making sure that our children have been immunized against diphtheria.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей бланкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.

Імя й призвище .... Ч. від. ....

Стара адреса ....

Нова адреса ....

ВЕЛИКЕ ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

„Канадійський Фармер" подає під таким наголовком за торонськими газетами, що славна українська піяністка, Любка Колесса, виступить 26. лютого 1949 року в Карнегі Гол у Ню Йорку на концерті Нюйорської Филгармонічної Оркестри під проводом відомого диригента, Бруно Валтера. Заангажовано її зараз по її успішним концерті, який відбувся недавно в Карнегі Гол у Ню Йорку.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ СТАРШИНИ.

В місяці січні відбулася на европейській скитальщині Конференція Української Генеральної Старшини, скликана з нагоди тридцятьліття проголошення Четвертого Універсалу Центральної Української Ради. Конференція видала заяву, в якій стверджує, що боротьба за Незалежну Суверенну Українську Народню Республіку триває далі. Конференція взиває українське громадянство до скупчення усіх творчих сил нації у боротьбі за здійснення великого ідеалу, проголошеного Четвертим Універсалом. Присутні на нарадах „відповідальні учасники визвольної боротьби" звернулись теж і до українських борців-революціонерів зо закликом бути готовими до нової боротьби.

Відозву підписали такі українські генерали: Михайло Омелянович-Павленко, Павло Шандрук, Микола Капустянський, Андрій Вовк, Всеволод Петрів, Іван Омелянович-Павленко, Михайло Садовський, Борис Палій-Неїло, Олександер Вишнівський, Константин Раєвський-Смовський, Стефанів Гнат.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Коляда на скитальців, заходом Золотого Хреста.

Жертвували: Золотий Хрест $53; по $10: Укр. Нар. Дім, Укр. Кат. Ветерани, Й. Маринюк; по $5: Дівоче тов. при Укр. Нар. Домі, Кат. Доньки, В. Михальський, М. Рудий, Укр. Тов. Січ, Г. Гучко, І. Сушевський, В. Лаба; по $3: М. Кузьма, М. Ґодзяк, М. Ґатанас, І. Луцщак; А. Кіндзела $2.75; по $2: Слойка, П. Яцару, М. Кішак, І. Бобик, Бондарі, А. Масляк, д-р І. Фечирик, М. Марисюк, М. Мельник, А. Яворський, Т. Шкляренко, С. Костів, М. Джедзюх, К. Клим, М. Сусак, І. Кіндзірський, Й. Заставний, В. Корняк, М. Мерва, о. М. Кузів, М. Дидик, Й. Заяць, І. Пігуляк, В. Каній, М. Прокопяк, І. Федьків, М. Вахна, І. Колодій, І. Кіцак, І. Величко, О. Дубіцький, І. Там, Д. Щурик, І. Старовушний, Л. Заліський, А. Танасишин, В. Дячук, Д. Там, Д. Оринич, П. Сидор, Г. Туркевич, В. Осохівський; по $1: А. Андрусишин, В. Рибак, Т. Кондрасевич, К. Петришин, С. Довбик, М. Герчак, А. Бусько, К. Іваніцько, М. Даньків, М. Павліна, О. Шмакалюк, І. Масляк, М. Смороль, Ю. Вознічак, Т. Новенчук, П. Палинюк, А. Андрусишин, М. Ковик, І. Лесюк, А. Мицьо, Г. Москаль, І. Мельник, К. Маловецький, І. Мурин, Е. Когут, В. Матвійчук, М. Каній, В. Гриник, А. Кудлик, Д. Круль, Й. Ґерла, І. Мазуркевич, В. Прибила, А. Костів, А. Кіцак, Ю. Гнатко, Й. Смороль, В. Бурий, Т. Смольницький, Д. Ґодзяк, М. Мицьо, І. Копко, М. Кіянка, М. Кравець, Т. Гриник, Т. Мельник, Ф. Михальський, Р. Фішер, О. Саляк, Т. Дячук, М. Слойка, А. Ґодзяк, М. Мельник, М. Каро, А. Вознічак, М. Вознічак, А. Дідуник, Боріон, І. Каменюк, М. Каменюк, С. Вага, М. Генрі, С. Лукачик, П. Бетлі, П. Когут, А. Ґіба, А. Щурик, І. Чибіняк, М. Березовський, А. Пінкасевич, О. Шеремета, М. Клюсик, І. Кребздак, В. Красневич, С. Циган, Я. Бугай, З. Євчак, С. Козуб, А. Фішер, П. Козуб, І. Новенчак, І. Луцишин, Й. Бойко, С. Гнатко, А. Гайдук, М. Яворський, Й. Маловецький, Л. Кіт, М. Кіцак, Г. Порциналюк, П. Киянка, Т. Танашишин, В. Собчак, М. Масляк, П. Тиктор, М. Снігур, В. Порциналюк, А. Кіндрат, І. Рибак, Г. Пастух, Д. Мороз, М. Кіндрат, В. Герман, С. Бучак, В. Лазар, Г. Димяник, М. Пістон, М. Киянка, В. Киянка, З. Бендерський, Ф. Фаворік, А. Гоменюк, Й. Борович, Ф. Школьник, М. Шмакалюк, І. Шмакалюк, П. Танасишин, П. Киянка, К. Нютон, В. Собчак, М. Танасишин, А. Рибак, К. Гавард, Т. Валтуш, В. Варіян, Г. Старовушний, Г. Капчук, А. Кулик, Ч. Вітковський, А. Кальваровський, І. Цимбрила, Й. Вознічак, Т. Яворський, І. Костишин, С. Монастирський, Т. Шута, В. Карбівничак, М. Войчишин, М. Джедзюх, П. Мацко, М. Гульчанський, С. Андрусишин, М. Гоменюк, П. Новий, М. Пиндус, А. Гучко, П. Гриник, Р. Жеребецький; решта трібними.

На інсталяції уряду Укр. Нар. Дому, зібрано $21, а це жертвували: о. М. Кузів $5; по $1: І. Пігуляк, А. Шмакалюк, Й. Заяць, І. Каменюк, В. Осохівський, Г. Туркевич, А. Гайдук, А. Ґіба, В. Корняк, решта дрібними.

Разом заколядовано $401.75. Розходу було $1.75, а $400 вислано до ЗУАДКомітету.

Колядували: Т. Каменюк, П. Гриник, А. Бондар, Т. Заліська, М. Олійник, М. Ґоджак, В. Ґоджак, З. Євчук, Я Семків, Д. Лозинський, А. Танасишин, І. Каменюк, М. Павліна і А. Вага.

Золотий Хрест усім жертводавцям і колядникам складає найщирішу подяку.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На допомогу воякам Української Повстанчої Армії.

На річних зборах Тов. Зап. Січ, від. 371 У. Н. Союзу ухвалено з каси відділу $25 на допомогу воякам УПА. Теж деякі члени зложили, а то: Ю. Баранюк $3, а по $1: С. Чорненький, І. Височанський, Д. Кулішко, Ф. Салюк, О. Паньків, І. Заблицький, І. Бойчук, М. Рудий і Н. Н.

Суму $37 вислано до З. У. А. Д. Комітету у Филаделфії.

Ю. Баранюк.

СТАФОРД, КОНН.

На УПА.

Дня 24. грудня помер гром. Андрух Лесняк. По похороні, який відбувся 27. грудня, зійшлися приятелі до хати вдови Марії, а щоб вшанувати память покійного присутні зложили $25 на вояків УПА, які гром. К. Шиш переслав до Злуч. У. А. Д. Комітету.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Уряд і майно 276 від. У. Н. С.

На річних зборах Бр. св. о. Николая, від. 276 У. Н. Союзу, зістав вибраний такий новий уряд: **Іван Новаківський, предсідник; Теодор Кульчицький,** заст. предс., Йосиф Білик, фін. **секретар; Михайло Фук,** заст. фін. секр.; Михайло Шибінський, рек. секретар, Степан Махник, касієр; Антін Уштан, заст. касієра; Михайло Фук, Честер Монастирський, Теод. Кульчицький і Григорій Лазор, контрольори. Директори Клюбу: Ю. Монастирський, Антін Уштан, Іван Ліцовський Стефанія Ліцовська, Луць Лаврик, Теод. Суди.

Маєток братства (будинок) виносить $20,000; інвентар і прибори $4,350; готівкою в банку $2,600. — Загальна вартість $26,950.

Михайло Фук,
заст. фін. секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

На скитальців.

В домі п-ва В. і О. Муралів відбулось 7-го вересня прийняття з нагоди хрещення їхньої донечки Марусі. Гості гарно забавились та при тім не забули зложити жертву на скитальців, з якої прийшло $21. — Жертвували: по $3: В. і О. Мураль; по $2: Н. Задирецький, М. Попович; по $1: І Демкович, А. Морозовський, Ф. Мураль, І. Черницький, Й. Бусько, М. Гнилка, З. Когут, Г. Демкович, В. Морозовський, К. Гнилка, Г. Богайчук, К. Мураль, Н. Мураль, І. Попович.

Гроші вислано до ЗУАДКомітету в Филаделфії.

М. П.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

З коляди.

Коляду зложили: Тов. Вільні Козаки, від. У. Н. Союзу та відділ Провидіння по $5; а по $2: П. Стадник, І. Івашків, А. Стадник; по $1: О. Ґрецак і П. Стадник. — Разом $18, які вислано до ЗУАДКомітету, а то $10 на скитальників, а $8 на сиротинець.

ГОТУЄТЬСЯ ДО ЗМАГУ В ЛОНДОНІ.—Ен Куртіс, американська чемпіонка у пливанні вправляється кожного дня в Беверлі Гилс у Каліфорнії, щоби бути певною, що вийде переможно у змаганнях у Лондоні.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа **доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередно до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,895 Хальтер Юліяна, Каролини, Сабіни і Стефанії з Шиманова від Федоренко Цецилії.

62,896 Винник Георгія і Томи з с. Довга Войнилівка (Калуш) від Винник Катерини.

12,897 Руцко Морці з с. Березка (Сянік) від Прось Ольги зам. Цап.

12,898 Юзва Андрія і його жени з т. Нич від Нич Теодора з с. Вижняни.

12,899 Рудий Михайла з с. Колодієва (Станиславів) від сестр. дочки Горяча Стефанії (Руда).

12,900 Бабій Василя з с. Мостиць (Калуш) від Дутка Василя.

12,901 Величко Степана з Коломиї від Закревська Софії з д. Величко.

12,902 Кікта Михайла від брата Кікта Методія.

12,903 Грицак Антона з с. Переволока (Бучач) від Мевуш Анни д. Якова.

12,904 а) Долгуник Анни з с. Таманович (Мостиська) від Гридинська Стефанії з Крукенич.

12,904 б) Ковальщук Миколи з с. Багно (Топорів), Сусіль Михайла і Василя від Сусіль Теклі.

12,905 Кардашинець Імра ур. в Ужгороді (Зак. Україна) від Хамуляк Івана.

12,906 Савіцька Марії з с. Шешерович (Суд. Вишня біля Львова) від Старецька Марії.

12,907 Касянюк Петра і Сави з с. Закриничне (Камінець Подільський Вел. Україна) від Касянюк Анни.

12,908 Крикливець Анастазії з Снятина від Стратейчук Мирослава.

12,909 Кузьма Максима і Андрія з с. Тростянець (Зборів) від Кузьма Софії.

12,910 Юрків Василя, Степана і Івана з с. Литвинів (Підгайці) від сестри Юрків Катерини.

12,911 а) Сверит Михайла з с. Ясенова (Броди) від Джек Теодора.

12,911 б) Павлюк Андрія з с. Печеніжина (Коломия) від Грабовецький Петра і Павлюк Степана.

12,912 Пастущак Ілька, Білей Іванни тітки, Ромак Насті і Олени зам. Фігурка з с. Большівець (Рогатин) від Терлецький Івана.

12,913 Паращак Олекси і Петра від Паращак Федора с. Луки з с. Мшанець (Самбір).

12,914 До рідних Федуськів і Сивих від Сива Марії.

12,915 Мартиняк Насті з с. Туря (Самбір) від Мартиняк Віктора.

12,916 Крамар Марії ур. в Тернополі від Деревляний Петра.

12,917 Варжибок Валерія вуйка від Губай Онофрея з с. Товсте (Скалат).

12,918 До кревних і знайомих з с. Деревлян (Камянка) від Чубатий Ярослава.

12,919 Новачок Аксентія і Мирослава з м. Березного (Костопіль-Волинь) від Горковей Софії.

12,920 Гасан Петра з с. Пригорівки (Полтавщина) від Сердюк Михайла.

12,921 Павлюк Михайла від Стасюк Миколи.

12,922 Шулик Ізидора з Яблониці Польської (Березів) від Войтович Леона.

12,923 Кравець Микити та знакомих з с. Конюхи від Коваль Івана.

12,924 Меґас Павла з с. Беремян (Бучач) від Малацук Олександра.

12,925 Дзоба Петра з с. Снович (Золочів) від Оленко Миколи з с. Івагова (Зборів).

12,926 Івахів Гаврила з Копецької Слобідки (Камінець Подільський) від Галушка А.

12,927 Іваночко Миколи з с. Губичі (Добромиль) від Іваночко Петра і Тук Степана.

12,928 Муль Анни з с. Тарнави (Добромиль) від Ліндер Вероніки з дому Ґутей д. Василя з Тарнави.

Голоситись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 21. березня, в домі відділів У. Н. С., 893 Норт Вестерн Еве., в годині 12. вполудне. Просимо членів і членнць прийти на збори та заплатити свої місячні, піврічні або річні вкладки до У. Н. С. Заступником предсідника є вибраний В. Любас, а не П. Гошко. Просимо членів нашого відділу вписувати в члени свої діти або внуки. Дешевшого обезпечення для дітей ніде інде недістанете, як в У. Н. Союзі. Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 will hold its monthly meeting Sunday, March 21, in St. Peter & Poul Church hall, after 3rd Mass. All members, who are behind in their dues, are asked not tomiss this meeting. — Eva Laluk, Pres.; Helen Prociw, Treas.; Rose Kupshik, Sec'y.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє всіх членів і членнць, що збори відбудуться 21. березня, в годині 2 пополудні, в гали парохіяльній, 12205 Парнел Еве. Кожний місяць в 3-ту неділю по першім прошу приходити на збори, бо все є важні справи до полагодження. Прошу привести з собою нових членів, а дістанете нагороду від У. Н. Союзу. — За уряд: Секретар.

СТ. ЛУІС, МО. — Тов. св. Володимира, від. 179, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться 21. березня, в годині 1. пополудні в У. Н Д., 2838 Маґнолія. Дві важні справи маємо полагодити, тому просимо старших і молодших членів прийти на час. — За уряд: М. Тильович, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Квартальні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 20. березня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Просимо всіх членів і членнць явитися на збори, бо маємо важні справи до рішення. Довгуючих просимо вирівнати свої довги. Просимо родичів, що мають дітей, щоб уписували до У. Н. Союзу. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Васлик, кас.; П. Барнич, секр.

LORAIN, O. — The regular monthly meeting of the U. N. A. Br. 59 will be held Sunday, March 21, at 1 P. M., at the Roumanian Hall, Grove and E. 28th St. All members are urged to attend. — M. Dolyk, Fin. Sec'y.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє своїх членнць, що квартальні збори відбудуться в неділю, 21. березня, в год. 3. пополудні, в У. Н. Домі, 314-216 Фултон ул. Просимо прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Ще раз просимо вас приєднувати нових членнць до У. Н. Союзу і вписувати свої діти. — За уряд: А. Погранична, предс.; А. Ґенега, кас.; А. Гнатюк, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 20. березня, в год. 7:30 ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. — В. Морозович, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні і квартальні збори відбудуться в неділю, 21. березня, в годині 1. пополудні, в домі Тов. Горо ан, 847 Норт Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, а довгуючих просимо вирівнати свої залеглости. — С. Чорномаз, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 21. берізня, в церк. галі, 127 Парк ул., зараз по Сл. Божій. Взиваємо членів прийти і вирівнати свої належитости бо інакше поступимо згідно зо статутом. Члени, що ще не вписали своїх дітей, знайомих і приятелів повинні це зробити на цих зборах, а за кожного нового члена дістанете нагороду. Контр. комісія дасть звіт на цих зборах. — За уряд: П. Воляник, предс.; В. Колесняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марушак, рек. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбудуться в неділю, 21. березня, в год. 2. пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. — С. Патен, пр.; С. Пелехатий, кас.; Г. Тимчій, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ЛІДІЯ ШАРВАРКОВСЬКА,
на скитальщині, пошукує в дуже важній справі свого дятька
ІВАНА КРУКА,
котрий знаходиться недалеко міста Шікаго. Хто про него знає, або він самий, прошу писати на адресу:
LIDIA SZARWARKOWSKA
Ludwigburg
Jagerhof Kaserne, Bl. III/8
Germany, U. S. A. Zone

ПАВЛО ОЛІЙНИК,
родж. в селі Коропець, повіт Золочів, та
АНАСТАЗІЯ ОЛІЙНИК-КОБЕЛИШИН
шукає
ТУРИЛО ФЕДЬКО.
Голоситись на адресу:
M. ЧОРНІЙ
8433 Lumpkin St.,
Hamtromck 12, Mich.

РОМАН ДОЩИН
пошукує своєї тітки
ПЕТРУНЕЛІ ЦЬОЛКО,
з міста Бережани, яка виїхала до Америки перед першою світовою війною, і має мешкати в Ню Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, прошу зголоситися на адресу:
ROMAN DOSZCHYN,
177 Niagara St.,
St. Catharines, Ont., Canada.

ЯНІНА ҐОНКО, замужна **ДЕНИС,** пошукує брата **ІВАНА ҐОНКО,** з села Золотий Потік, повіт Бучач. Хто про него знає, або він самий, прошу зголоситись до:
YANINA GONKO DENYS
183 Avenue "B", New York, N. Y.

ПАВЛО ЛИТВИН
шукає свого стрийка, стрийни і їх дітей, **МИКОЛИ ЛИТВИНА,** мають перебувати у Wilkes-Barre, або Ню Йорку. 2) **ВАСИЛЯ ВАЛІГУН,** сина Олекси і Явдохи; 3) сусідки **МАРЦЯ ФЕДОРИШИН;** 4) о. **ІВАНА НИЧАЙ.** Всі перебувають в Америці, а походять зі села Станькова, пов. Калуш, Зах. Укр. Хто з тих знайомих хотів би переписатись з пошукуючим, хай зголоситься до:
PETER SWYSTUN,
15 E. 101 St., New York 29, N. Y.
Tel. S. A. 2-6238.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платнє, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

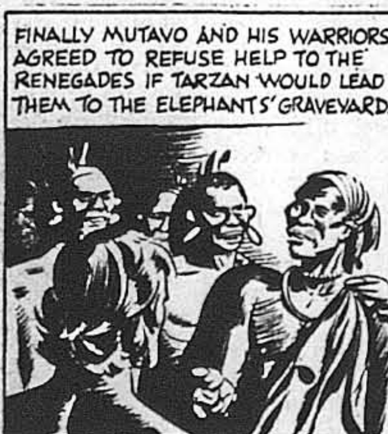
ТАРЗАН, ч. 1804. Ненависть опанувала його серце.

Коли войовники були розділені, Мутаво заговорив: „Дужання не вирішить справи. Сьогодні ввечір ми будемо мати раду".

І того вечора пан джунглів предявив свої аргументи.

Вкінці Мутаво й його войовники згодилися відмовити допомогу втікачам, якщо Тарзан заведе їх до цвинтарища слонів.

BUT THE SULLEN ERONGO STEALTHILY GATHERED HIS WEAPONS AND SLIPPED INTO THE JUNGLE.

Одначе понурий Еронго крадьки позбирав свою зброю і виховзнувся в нетри.